

החיסון לנגיף הפפילומה והתפקוד המיני

ד"ר ירון בוקר

נגיפי הפפילומה (HPV - Human Papilloma Virus) נחשבים כזיהום השכיח ביותר המועבר במגע מיני בעולם המערבי וכמחולל לסרטן צוואר הרחם. הזנים מסוג 16 ו-18 אחראים ל-70-80% ממספר החולות בסרטן צוואר הרחם. הזנים 6 ו-11 גורמים ל-90% מהיבלות החרוטיות (Condyloma acuminata) ולנגעים טרום ממאירים בצוואר הרחם. ההעברה נעשית בזמן יחסי מין לא מוגנים.

על פי נתוני ארגון הבריאות העולמי, כ-300 מיליון איש בעולם נדבקים כל שנה ב-HPV, כ-490,000 נשים חולות בסרטן צוואר הרחם וכ-230,000 מתות מסרטן צוואר הרחם בכל שנה.

בישראל שכיחות המחלה נמוכה יחסית. 350-400 נשים מאובחנות כל שנה כסובלות מנגעים טרום ממאירים בדרגה גבוהה, 160 מאובחנות כחולות בסרטן צוואר הרחם ו-70 נשים מתות כל שנה מסרטן צוואר הרחם.

החיסונים ל-HPV גורמים ליצירת נוגדנים המונעים את הצמדות הנגיף לתאים, אך אינם גורמים להתמרה ממארת. תופעות לוואי הקשורות להזרקה הן נדירות ביותר.

בישראל קיימים שני חיסונים –

החיסון הארבע-ערכי Gardasil - מכיל את האנטיגנים של זני הפפילומה 6, 11, 16 ו-18. החיסון נרשם בארץ למניעת סרטן צוואר הרחם ויבלות חרוטיות מהזנים הכלולים בחיסון.

החיסון הדו-ערכי Cervarix - מכיל את האנטיגנים של זני הפפילומה 16 ו-18 (ואינו כולל את הזנים הגורמים ליבלות החרוטיות 6 ו-11). החיסון נרשם לשימוש בארץ למניעת סרטן צוואר הרחם מהזנים הכלולים בחיסון.

החיסון ניתן מגיל הילדות ועד גיל 44 והוא ניתן בשלוש מנות בטווח של חצי שנה. בארצות רבות הוא ניתן כחלק מסל הבריאות במטרה למגר את סרטן צוואר הרחם. בארץ, החיסון אינו בסל הבריאות בין היתר כיון ששכיחות סרטן צוואר הרחם בארץ נמוכה יחסית וכן משקולים תקציביים.

כשהוחל במתן החיסון הועלתה הבעיה האם מתן החיסון לא יתן לצעירות לגיטימציה רבה יותר ליחסי מין לא מבוקרים. הסכון ביחסי מין לא מבוקרים הוא כמובן הדבקות במחלות מין רבות וקשות נוספות שכנגדן לא ניתן חיסון.

בארה"ב בוצע סקר מטעם ה- NSFG - National Survey of Family Growth כדי לבדוק האם ישנה עליה בפעילות מינית לא מבוקרת בעקבות מתן החיסון. הסקר פורסם לאחרונה בעתון הרפואי American Journal of Preventive Medicine. נבדקו נערות ונשים שקבלו את החיסון בשנים 2007-2008. בשנת 2010 בוצע ברור לגבי הפעילות המינית שלהן. בסקר נבדקו 1243 נשים צעירות, בגילאי 15-24 שנים. הן נשאלו שאלות כדי להעריך את הפעילות מינית שלהן.

מהשוואה בין בנות 15-19 לבנות 20-24 נמצא שפי שתיים מהצעירות ביחס למבוגרות יותר, השלימו את שלוש מנות החיסון כנגד HPV (30% לעומת 15%).

לא נמצא קשר בין פעילות מינית ומספר הפרטנרים בקבוצת המתחסנות לעומת קבוצת הבקורת (שלא קבלה חיסון) בכל הגילאים. דוקא בקרב הצעירות יותר בגילאי 15-19 שהיו פעילות מינית וחוסנו, היה שמוש גבוה יותר בקונדום.

לסיכום - מהסקר עולה כי לא נרשמה עליה בסיכון לפעילות מינית בלתי מבוקרת בצעירות שחוסנו כנגד נגיפי הפפילומה בהשוואה לנערות או נשים שלא קיבלו את החיסון.